

Zpráva o činnosti ČSDS v roce 2017

projednaná a schválená na zasedání správní a dozorčí rady ČSDS, o. p. s., dne 17. dubna 2018

Realizace hlavních projektů

1. V první polovině roku 2017 pokračovala práce na projektu financovaném z větší části nadací George Sorose Foundation to Promote Open Society, zahájená v lednu 2016. V projektu nazvaném *Československý disent a exil, 1968–1989: Úsilí o otevřenou společnost* šlo především o katalogizaci a inventarizaci několika nejdůležitějších fondů ze Sbírkového fondu ČSDS, který je od roku 2003 součástí archivu Národního muzea; konkrétní úkoly byly vyloženy ve zprávě za rok 2016. Značné úsilí bylo věnováno rovněž systematické digitalizaci exilových a samizdatových periodik a některých těžko dostupných publikací. Výsledky projektu (viz příložená zpráva ze srpna 2017), na němž spolupracovalo Národní muzeum, americká nadace přijala a na jejich základě udělila středisku nový grant ve výši 50 000,- USD na období od 1. ledna 2018 do 30. června 2019. Práce střediska v druhé polovině roku 2017 byla silně ovlivněna a limitována stěhováním ze sídla v Josefské ulici na nové působiště v budově 2 Národního muzea (býv. Federální shromáždění). Šlo o velmi náročnou akci, protože jak knižní fondy, tak všechny sbírky musely být zabaleny (kromě nábytku se stěhovalo 550 kartonů knih a materiálů, které bylo třeba po vybalení nově uspořádat).

2. Práce na edici pramenů *Německo-československé vztahy v čase demokratických revolucí ve střední a východní Evropě 1989–1990*, která je financována Nadací Fritze Thyssena, se zdržely v důsledku přípravy dvou aktuálních publikací (viz níže).

Dokumentace na webovém portálu ČSDS, o. p. s.

Webové dokumentaci zaměřené na podporu výzkumné a vzdělávací činnosti v oblasti dějin disentu a politického a kulturního exilu 1948-1989 byla věnována v průběhu celého roku intenzivní pozornost s těmito výsledky:

- a) V lednu 2017 započalo zveřejňování dokumentace k dějinám Charty 77 (<http://csds.cz/cs/charta77.html>), která se průběžně doplňuje.
- b) K padesátému výročí IV. sjezdu čs. spisovatelů v červnu 1967 byl připraven digitalizační projekt, volně zpřístupňující rozsáhlý výběr z publikací a dokumentů, jež se tematicky vážou k danému tématu. Hlavními partnery projektu byly Národní archiv a Památník národního písemnictví, které nám poskytly archiválie ze svých fondů a umožnily nám je exkluzivně zveřejnit na našem webu <http://www.csds.cz/cs/4317-DS.html>. Dokumentace zůstává otevřená pro doplňky (<http://www.csds.cz/cs/zpravy/4473-DS.html>).
- c) Ke 100. výročí narození Pavla Tigrida byla připravena digitální dokumentace obsahující studie, články, publikace a bibliografii (<http://csds.cz/cs/4407-DS.html>).

Kromě toho přispělo ČSDS k realizaci digitálních projektů jiných institucí (např. e-knihy Milana Šimečky *Kruhová obrana*, viz <http://www.csds.cz/cs/zpravy/4441-DS.html>).

Ve zprávách na webovém portálu informovalo ČSDS o výstavách, výročích a událostech tematicky souvisejících s jeho zaměřením.

Publikace

1. V rámci publikační činnosti k význačným jubileím osobností spjatých s československým disentem a exilem vydalo ČSDS v prosinci 2017 sborník *Karel Schwarzenberg. Český vlastenec a Evropan*. Na vydání knihy a s ní spojenou videozdravici (<http://www.csdz.cz/cs/zpravy/4420-DS.html>) přispěla Nadace Charty 77.
2. Od října do prosince 2017 se spolupracovníci ČSDS věnovali redakční práci na edici *Únor 1948 očima poražených. Záznam diskusí československých exilových politiků z let 1949–1950*, určené k vydání u příležitosti 70. výročí únorového převratu v Československu v roce 1948. Šlo o publikaci cenného historického pramene, který svědčil exilovému Dokumentačnímu středisku v roce 1989 profesor univerzity v Glasgowě Igor Hájek (viz <http://www.csdz.cz/cs/zpravy/4461-DS.html>).

Další aktivity

K činnosti Střediska patří konzultace pro doktorandy, domácí a zahraniční badatele a pro média a spolupráce s institucemi v ČR i v zahraničí, s nimiž je ČSDS v partnerském vztahu.

Dokumentační středisko se snažilo dát na půdě Akademie věd podnět k organizování koordinačních porad zástupců pracovišť soudobých dějin v ČR.

Výhledy do konce roku 2018

Správní rada doporučila nadále intenzivně zveřejňovat dokumentaci na internetovém portálu, zejména v souvislosti s výročími pražského jara 1968 a roku 1989, a věnovat pozornost letošním životním jubileím významných osobností spojených s disentem a exilem. Ze statistiky vyplývá, že se sledovanost portálu střediska od ledna 2017 zdvojnásobila; největší skupinu tvoří zájemci o informace ve věku od 25 do 35 let.

Vilém Prečan
předseda správní rady ČSFS, o. p. s.